

Diepe uiterwaardplassen Rijn en Maas: verondiepen of niet? Visie vanuit ecologisch perspectief Onderzoeksopzet OBN-studie 2018-2022.

ontwikkeling+beheer natuurkwaliteit

o+bn

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Aanleiding

Er zijn momenteel veel initiatieven om diepe plassen in uiterwaarden te verondiepen, meestal als combinatieproject van grondberging en natuurontwikkeling. Voor terreineigenaren biedt dit een mogelijkheid om kostenefficiënt natuur te ontwikkelen. Terreinbeheerders geven daarbij aan dat zij graag willen beschikken over goed onderbouwde ecologische criteria om een afweging te kunnen maken tussen wel of niet verondiepen. Het verondiepen van uiterwaardplassen moet immers zorgvuldig afgewogen en ontworpen worden. Kortom: wanneer levert verondiepen ecologische meerwaarde op en wanneer is het beter de bestaande situatie met de aanwezige natuurwaarden te handhaven?

Opdracht en uitvoering

Om deze vraag te beantwoorden is in opdracht van de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (de VBNE, zie www.vbne.nl) eind 2018 een onderzoek gestart. Dit onderzoek wordt binnen het OBN kennisprogramma uitgevoerd. Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit (OBN) wordt gefinancierd door de 12 provincies en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Binnen dit programma zijn acht deskundigenteams actief, elk op een specifiek landschapstype. Dit specifieke onderzoek is uitgedacht in het deskundigenteam Rivierenlandschap en wordt ook begeleid door dit team. Zie www.natuurkennis.nl. Naast OBN heeft Rijkswaterstaat financiering ter beschikking gesteld voor dit specifieke Diepe plassen onderzoek. Het onderzoek wordt uitgevoerd door Onderzoeksbureau B-Ware, in samenwerking met het NIOO-KNAW, Deltares, RAVON en SOVON.

Wat wordt er onderzocht?

Het belangrijkste product in dit onderzoek is een afwegingskader op basis van ecologische criteria, waarmee terreinbeheerders kunnen inschatten of een verondieping vanuit *ecologisch perspectief* een goed idee is. Daarbij wordt een aantal plassen onderzocht. In een *quick scan* zijn 22 plassen bekeken om snel een idee te krijgen van de ecologische toestand van de plas, waarbij o.a. gekeken is naar de waterkwaliteit en het voorkomen van waterplanten en vogels. In de volgende stap worden 6 plassen uitgebreid onderzocht:

- Gamerensche Waard; Waal bij Zaltbommel
- Middelwaard; Getijde-Lek bij Vianen
- Hedelse Bovenwaard; Maas bij Hedel
- Schroevendaalse plas; Maas bij Echt
- Veenoordkolk; IJssel bij Deventer
- Redichemse waard; Lek bij Culemborg

Daarbij wordt o.a. gekeken naar de visgemeenschap, de fysisch-chemische water- en bodemkwaliteit, waterplanten en vogels. De veronderstelling is dat de ligging van de plas (geïsoleerd of aangetakt aan de rivier, diep of verondiept, het riviertraject waar deze ligt) verschil zal maken in het ecologisch functioneren van de plas. Er wordt in dit onderzoek **niet** naar de chemische kwaliteit van het slib gekeken waar de plassen mee verondiept zijn.

Wat moet de studie opleveren?

Dit onderzoek zal uitmonden in een afwegingskader waarmee terreinbeheerders onderbouwde keuzen kunnen maken ten aanzien van het wel of niet verondiepen van diepe uiterwaardplassen. De opgedane kennis zal ook middels een veldwerkplaats en een populair-wetenschappelijk artikel overgedragen worden aan de doelgroep.

Planning

De bemonstering van de plassen zal in het zomer- en winterseizoen plaatsvinden. Vanaf eind 2021 zullen de eindproducten, waaronder het afwegingskader, worden opgeleverd en gepubliceerd op www.natuurkennis.nl.

Contactpersoon

Voor meer informatie kunt u een mail sturen naar info@vbne.nl